

Toetssteen der ware en valse genade

Th. Van der Groe

26. H.C. ZONDAG 20 - Wat gelooft gij van den Heilige Geest?

Vr. 53. Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?

Antw. Eerstelijk, dat Hij tezamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is. Ten ander dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste en bij mij eeuwiglijk blijve.

3. Nu leidt de orde der zaken ons tot de derde Persoon van het allerheiligste Wezen, uit Welk alle wezens hun oorsprong hebben, zijnde *God de Heilige Geest*. Hij is die hemelse Duif, Die neervloog uit de woning van de Allerhoogste, op de Zaligmaker der wereld, toen Hij van een menschenhand met water gedoopt was in de Jordaanstroom, Matth. 3:16. Maar Hij is ook al verschenen, om te zweven op de wateren, als God de aarde in den beginne grondvestte, *en toen er nog duisternis was op de afgrond*, Gen. 1:2. Helaas, de wereld, die deze Geest nooit ontvangt, ziet Hem niet, noch kent Hem, maar het waar gelovig en wedergeboren volk des Heeren kent Hem, want Hij blijft bij hen, en zal in hen zijn, Joh. 14:17. Maar deze geestelijke kennis is hier nog zeer gering, ook zelfs bij die verst daarin gevorderd mogen zijn.

Arme Christengelovigen, leert toch eens ernstig treuren over uw geestelijke blindheid, en dat uw hart en zinnen nog zo aards en vleselijk zijn, en dat u nog zo weinig weten kunt van de Geest Gods, Die u gemaakt heeft, *de adem des Almachtigen, Die u heeft levendig gemaakt*, Job 33:4. Wat mag het de mensen toch baten, dat zij wijze natuurkundigen zijn, en dagelijks arbeiden, om de aard en de hoedanigheid, de samenstelling en beweging, enz. van het stoffelijk wezen te onderzoeken? Deze is waarlijk op zichzelf maar een onedele en onvruchtbare wetenschap voor een Christenvolk dat geroepen wordt, om de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest, de Heere en Schepper van alles te kennen.

De Satan is listig genoeg om er velen met een schrandere natuurkennis zeer lelijk te bedriegen, hun wijsmakende, dat zij God in de schepselen gemakkelijk zullen vinden, terwijl hij hun slechts een vleselijke afgod vertoont, gevormd van hun eigen denkbeelden, waar zij zich dan voor neerbuigen. De arme mensen wroeten met hun edelste vernuft dan zolang in het stof, totdat zij eindelijk veel slimmer atheïsten worden, dan zij van natuur waren. En nu menen zij het grote geheim van de ware kennis gevonden te hebben. Maar het stof zal ons de Geest niet leren kennen, als ons de Geest niet eerst het stof leert kennen. Hoeveel dieper gij zult neerdalen in de ingewanden van de aarde, hoeveel verder gij van het licht van de zon zult afwijken, die zo helder aan de hemel schijnt.

O, dat ons de Geest des Heeren, door Zijn hemelse werking, ons eens mocht opleiden en uitvoeren uit het aardse stof van deze geschapen wereld, om ons iets tot zaligheid te leren kennen van het eeuwige

ongeschapen Wezen! Zie, Hij is de Geest der Waarheid, *Die ons in alle waarheid leiden zal*, Joh. 16:13. Indien Hij in onze harten Zijn woning belooft te maken, zo zal Hij ons ook leiden tot de kennis van Zijn eigen Goddelijke natuur en van Zijn personele hoedanigheid, deugden, gaven en werken, naar de mate des geloofs, en van de eerstelingen des Geestes, welke de hemelse Vader hier een iegelijk wil toedelen, *als een onderpand van onze erfenis, tot de verkregen verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid*, Ef. 1:14. Zij zullen meest kennen van de Heilige Geest en zalig van Hem, bewerkt en verlicht worden, die meest kunnen afzien van het ijdele stof en hun aangezichten naar Hem toekeren. Indien wij het zo vermogen brengen, dat wij Gods goede Geest geen rust laten, totdat Hij Zichzelf aan onze zielen ontdekt, naast de Vader en de Zoon, dan zal ook de openbaring des Geestes gegeven worden, tot hetgeen dat oorbaar is, in de middellijke weg van het Evangelie, 1 Kor. 12:7.

Het oprechte Christengeloof is hier eveneens werkzaam omtrent de Heilige Geest, als omtrent de Vader en de Zoon; te weten, met een gelovige kennis (A) en met een gelovig vertrouwen (B). Het aanschouwt deze hoogwaardige Goddelijke Persoon met het oog van inwendige kennis, zoals Hij waarlijk is, en het omhelst Hem met de armen van een waar zielsvertrouwen, zoals Hij ons genadig geschonken wordt in het Evangelie. Wij zullen trachten, met des Geestes eigen hulp en genade, van ieder stuk een weinig te spreken.

A.

a. Een waar Christen, die uit de Geest geboren is, gelooft van de Heilige Geest (volgens Vraag 53), *dat Hij samen, met de Vader en de Zoon, waarachtig en eeuwig God is*. Het is er geheel verre vandaan, dat Hij Jehovah's Geest slechts zou houden - met een zekere sekte van verbasterd Christenen, - voor een enkele deugd of kracht of eigenschap van het alvermogene Goddelijke Wezen, maar hij houdt en erkent Hem voor de eeuwige, waarachtige God, voor Jehovah de Heere Zelf, en wel voor de derde Persoon of bestaanbaarheid van de allerheiligste, hoogwaardigste Drie-eenheid En bidt Hem aan met een kinderlijk vertrouwen, als de Geest des Vaders en de Geest des Zoons. En hoe weinig hij die hoge Goddelijke Verborgenschap des Geestes, in het vlees van zijn aardse en zondige mensheid, nu ook mag begrijpen, zo wil hij die onbegrijpelijke waarheid nochtans vast geloven, enkel op het onfeilbaar getuigenis, dat hij daarvan ontmoet in het Evangelie en overal in de Heilige Schrift. Daar wordt hij door God Zelf verzekerd, *dat er Drie zijn die getuigen in de Hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en dat deze Drie één zijn*, 1 Joh. 5:7. Zie, zegt een waar gelovige, dit is immers het waarachtig getuigenis van Jehovah Zelf. Al stond dan dit getuigenis maar alleen in de Bijbel, en al stond er anders niet, zo zou het toch, door Gods genade, voor mij alleen genoeg zijn, om hetzelfde als een eeuwige waarheid oprecht aan te nemen en te geloven, en om alle twijfeling daaromtrent uit mijn hart uit te werpen. Want een enkel woord van de waarachtige God is voor mijn ziel een veel vaster grond om te geloven, dan al de vastigheid van hemel en aarde. Deze zullen eens moeten verdwijnen en vergaan, maar het Woord des Heeren, en zelfs de minste syllabe of letter ervan, zal blijven in der eeuwigheid, 1 Petrus 1:25. Nu dan, een gelovige vindt bij een naarstige onderzoeking, hoe de Bijbel zelfs vervuld is met de helderste en heerlijkste getuigenissen van die hoogwaardige Drie-eenheid in God en van dat aanbiddelijk bestaan van de Heilige Geest, als de derde zelfstandige Persoon in de Drie-eenheid Ja, hij vindt zelfs de allerheiligste verborgenheid van het Goddelijk Wezen reeds in de Doop, als een vast en onverbrekkelijk zegel des verbonds, gedrukt op zijn eigen voorhoofd.

Hoe, roept hij uit, zou ik dan niet waarlijk geloven in God de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest en Hem omhelzen, beide in eenheid des Wezens, en in de Drie-eenheid des Persoons? Daar dit immers de allereerste les geweest is, welke mijn barmhartige hemelse Vader al terstond heeft willen voor mijn ogen schrijven, zodra Hij mij, (die van nature een heiden en een vreemdeling van Zijn Verbond ben) door dat heilige Bondszegel van de doop heeft komen inlijven in de gemeenschap der uitverkoren christenkerk? Hoe zou ik aan dat vaste fundament van het Evangelie, (dat Vader, Zoon en Heilige Geest de enige, eeuwige waarachtige God zijn, de Schepper des hemels en der aarde), dan toch mogen twijfelen, zonder tevens mijn gehele christendom en zaligheid geheel te verzaken! Ach nee! De Heere helpe mij in Zijn Zoon, door Zijn Geest, de allerheiligste grondwaarheid toch

eeuwiglijk vast geloven! Daar staat Jehova, de Drie-enige God, immers Zelf voor mijn ogen, in de doop van mijn gezegende Zaligmaker aan de Jordaan, Matth. 3:16, 17. En hier zie ik Hem nog nader bij mij in mijn eigen doop, Matth. 28:19. Daarom: ga weg, satan; want daar staat geschreven: de Heere uw God, Vader, Zoon en Heilige Geest, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen! Matth. 4:10. En zie, daar wil ik mij bij houden, al zou de gehele wereld van dit geloofsartikel afwijken. Ja zegt de gelovige christen, ik begeer hier ook met niemand in een dispuut over te treden. Deze waarheid is het vaste en onveranderlijke beginsel, en het eerste grondartikel van het christendom. Zij mag nooit een disputabel materie zijn, en daarom zou ik, wat mij aangaat, ook nooit toestaan, dat dezelve op de lijst der geloofsverschillen in de christenkerk geplaatst werd. Zij moeten dit geloofsartikel ronduit aannemen, of zij moeten anders verdoemd, en voor geen christenen gehouden worden. Die hieraan nog twijfelt, en binnen in zijn gemoed bekommerd is, wat hij zal geloven, die moet tot de Bijbel en tot het gebed gaan, opdat hij uit genade mocht geholpen en genezen worden, door het middellijk onderwijs van het Evangelie en door de ogenzalf van de Heilige Geest. Verder staat de gelovige, die de verborgenheid des Geestes aandachtig overweegt, hier ook stil bij zijn Goddelijke Naam, waarvan een rechte en genoegzame beschrijving gegeven wordt. Zowel van de personele Goddelijke Natuur van de Heilige Geest, en van de bijzondere manier van Zijn bestaan in het Drie-enige Wezen Gods, als ook van de eigenlijke aard en gelegenheid van Zijn ambt en werk, beide in de hele schepping en in de kerk. De enkele Naam van Heilige Geest is als een groot boek voor het geloof, om eeuwen lang, ja zonder einde in te studeren. Voorwaar, indien de hemelse wijsheid de eerste mens, die naar het Goddelijk beeld geschapen was, in het Paradijs heeft ingegeven, om alle schepselen met hun rechte naam te benoemen, overeenkomstig hun wezenlijke aard en hoedanigheid, hoe veel temeer heeft Die dan geen zorg gedragen voor het eigen, allerheiligste en allerheerlijkste Wezen, dat Het recht genoemd, en aan de mensen recht bekend werd, in de ondoorgrondelijke en volmaakte Drie-eenheid Dit werk heeft de eeuwige God Zelf willen verrichten. Hij liet het aan de mens over, om aan de nietige schepselen een naam te geven, zoals hij die noemen zou, maar Hij hield het voor Zichzelf, om dat te doen aan Zijn eigen Goddelijk Wezen, dat Hij maar alleen recht kon kennen. Daarom zijn de namen van Vader, Zoon en Heilige Geest de allervolmaakste en ontzaggelijke Wezensuitdrukkingen van Jehovah God, de Heere van hemel en van aarde, waar al het geschapene voor moet beven. En waarvan het de Engelen en de redelijke mensen toekomt, enige ware kennis te hebben, opdat zij de Heere der heirscharen behoorlijk mogen heiligen, en Hij hun zo tot een Heiligdom zij, en niet tot een steen des aanstoets, Jes. 8:13, 14

- b. En zie, juist in de geestelijke kennis van de drie heerlijke Namen van God ligt de ware middellijke grondslag van het eeuwige leven van een arme dode zondaar, Joh. 17:3. Want ofschoon Christus in die aangehaalde tekst maar alleen de Vader en Zichzelf noemt, aangezien Hij daar als Middelaar over de verlossing van Zijn uitverkoren gelovigen bijzonder met de Vader handelt, zo sluit Hij de Heilige Geest toch geenszins uit, zonder Wie niemand de Vader en de Zoon tot zaligheid ooit kan kennen. Want Hij is de Geest der wijsheid en der openbaring, in de kennis van God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, Ef. 1:17. En overmits wij kinderen zijn, zo heeft God ook de Geest Zijns Zoons uitgezonden in onze harten, die roept, Abba, Vader, Gal. 4:6. 1.

De eerste Persoon der eeuwig te prijzen Godheid heet dan Vader, omdat Hij in een bijzonder natuurlijk opzicht tot de Zoon, ja ook in het algemeen tot het Goddelijke Wezen Zelf, als de eeuwige, algenoegzame Fontein en Springbron daarvan is. In Wie de ander twee aanbiddelijke Goddelijke Personen hun eeuwig, onafhankelijk, Goddelijk bestaan hebben, elk naar de aard en orde van Zijn Personele Goddelijkheid. En zo is Hij dan verder ook, met de betrekking tot de schepselen, en bijzonder tot de wedergeboren gelovigen, de allerhoogste Heere, Schepper en Onderhouder van alles; één God en Vader, uit Welke alle dingen zijn, en wij tot Hem, 1 Kor. 8:6; één God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen, en in allen, Ef. 4:6. 2.

De tweede Persoon wordt de Zoon van God genoemd, omdat Hij de eeuwige, natuurlijke en de eniggeboren Zoon is van die allerhoogste Vader, en van Hem, op een allerheerlijkste en onbegrijpelijke wijze, Zijn Goddelijk Wezen en bestaan bezit in Zichzelf, Joh. 5:26. Aldus heeft de Zoon dan de grondslag van Zijn eeuwig Goddelijk Wezen in het eigen Wezen van de Vader, en de Vader geeft aan de Zoon het Wezen, dat Hij Zelf heeft. De Zoon is beide, *van* de Vader, en *in* de Vader, maar de Vader is alleen *in* de Zoon, en niet *van* de Zoon, Joh. 10:38; 14:9-11 en 17:21. Dit maakt het personele onderscheid tussen Vader en Zoon, en stelt nochtans de natuurlijke Eenheid van het Goddelijk Wezen voor Beiden en in Beiden.

De derde Persoon, van Wien wij hier handelen draagt de Naam van *Heilige Geest*. Welk woord Geest in de Bijbelse grondtaal, eigenlijk een *geblaas* of *wind*, of *de adem van een levendige mens* betekent. En zo is het een gepast woord, om ons het Personeel Goddelijke Wezen, of het bijzonder bestaan van de Heilige Geest onderscheiden aan te wijzen. hoe Hij als de *Levensadem* van de almachtige God is, Job 33:4, *de Geest Zijns monds*, Ps. 33:4, *Adem Zijner lippen*, Jes. 11:3. Die als zodanig op de allervolmaaktste en heerlijkste wijze uit het Goddelijke Wezen van de Vader en van de Zoon uitgaat, zoals de adem uitgaat uit de mond en neus van een mens die leeft. Hij is de natuurlijke Kracht en het Leven van de Allerhoogste, evenals de geest van de mensen ook zijn leven en kracht is. Want als zijn geest van hem is uitgegaan, wat is hij dan? Dan ligt bij immers dood in het stof neer. Zo leven Vader en Zoon ook door Hun beider Goddelijke Geest, en Zij doen en werken door Hem alle dingen in de natuur en in de genade. Niet alleen is Hij de eigen eeuwige Geest van de Vader, maar Hij is ook desgelijks de Geest van de Zoon, omdat de Vader en de Zoon Eén zijn, en hetzelfde Goddelijk Wezen bezitten, door de mededeling van de Vader aan de Zoon, Joh. 10:30. De Heilige Geest heeft dan Zijn uitgang en Zijn Persoonlijk bestaan in het Goddelijk Wezen beide van de Vader en *van* de Zoon, óf van de Vader *door* de Zoon, en dat eeuwig, onafhankelijk, onbegrijpelijk en allervolmaaktst. Hij is de *Geest van Beiden*, van de Vader en van de Zoon. Hij is de *Geest der waarheid*, die van de Vader uitgaat, maar niet zonder de Zoon, Gal. 4:6. De Apostel noemt Hem daarom ook de Geest van Beiden, daar hij zegt: *Maar gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe*, Rom. 8:9.

Nu, indien diezelfde Apostel elders oorzaak heeft, om te getuigen van de geestelijke vereniging van de gelovige gemeente met Christus, dat die een grote verborgenheid is, Ef. 5:32, hoeveel meer reden zal er dan niet zijn, om zulks te getuigen van deze allerhoogste verborgenheid van de Goddelijke Wezens, hoe de Vader is in de Zoon, en de Zoon van en in de Vader, en de Geest uit de Vader en uit de Zoon. Voorwaar het rechte verstand van deze Goddelijke onderscheidingen, of het Personele bestaan in het ene, enkelvoudig, allervolmaaktst Wezen Gods, en van de bestaanswijze van deze allergelukzaligste Drie-eenheid is de grote en ontzaggelijke verborgenheid van alle verborgenheden. Zo weinig als een kleine kan of emmer de wijde grondeloze Oceaan in haar geringe omtrek kan bevatten, zo min kan ook een eindig en geschapen verstand de heerlijkheid bevatten van het oneindige, ongeschapen Wezen van God. Nochtans, wat wij arme mensen hier niet kunnen verstaan, dat moeten wij toch op het allerzekerst getuigenis van de Drie-enige God, als ontwijfelbaar waar, door Zijn genade trachten te geloven.

Wij kunnen immers niet eens begrijpen, hoe de almachtige God in den beginne de wereld uit niets geschapen heeft, en toch is die waarheid oneindig minder van verborgenheid, dan de eeuwige generatie of voorttelling van de Zoon uit de Vader, en van de eeuwige uitgang van de Geest van de Vader en van de Zoon. De schepping wijst ons slechts een almachtige daad of werk van God aan, maar die ander waarheid vertoont ons het almachtige Wezen God Zelf. Wat een oneindig onderscheid is dat niet! En nochtans, hoe handelt een christengelovige hier met de onbegrijpelijke waarheid van de schepping? De Apostel leert ons, hoe wij de waarheid, welke niet verstaan kan worden door de bevatting, echter kunnen verstaan door het geloof, als hij daarvan zegt: door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, zo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden, Hebr. 11:3. Zie, het geloof treedt hier in de plaats van het verstand, om de waarachtige God tot zaligheid recht te kennen, als de almachtige Schepper van de wereld.

Maar niet anders zullen wij met die onnaspeurlijke verborgenheid van het allerheiligste Opperwezen ook handelen. Wij zullen door de Goddelijke genade onze blinde ogen daar dicht voor toesluiten, en uitroepen: door het geloof verstaan wij, dat de Vader de Zoon geteeld heeft in het eeuwig heden, en dat de Heilige Geest uitgaat van de Vader van of door de Zoon, en dat deze Drie aldus Eén zijn. Zie, het geloof zal hier alleen ons verstand zijn, en zo zullen wij de Onzienlijke dan aanschouwen met een geloof door de liefde werkende, Gal. 5:6. Totdat het Hem hiernamaals behagen zal, ons een ander gezicht van Zijn heerlijkheid te geven, wanneer wij niet meer door geloof zullen wandelen, maar door aanschouwen, 2 Kor. 5:7. Want wij zien nu als door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien van aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, zoals ook ik gekend ben. Wat blijft er over? En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie, 1 Kor. 13:12, 13. Hiermee zullen wij dan nu ook tevreden zijn, en alleen trachten, om door de hemelse genade van onze Heere Jezus Christus in deze heilige deugden steeds te vorderen, opdat ook in ons het getuigenis van de Apostel waarachtig zij: "Denwelken gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid uwer ziel," 1 Petrus 1:8, 9.

Inmiddels zal een waar gelovige zich dan niet minder eerbiedig en laag neerbuigen voor de Heilige Geest, dan voor de Vader en de Zoon. Want hij erkent Hem, ook naast deze, voor de eeuwige en waarachtige God, en voor de kracht des Allerhoogsten, Luc. 1:35. O, hoe dierbaar en ontzaggelijk is hem die Goddelijke kracht van de Heilige Geest! Hij is de almachtige Wind des hemels, op Wiens vleugelen de Godheid steeds wandelt. Indien de wereld zonder de lichamelijke wind niet zou kunnen bestaan, als dewelke aan het aardrijk duizend noodzakelijke voordelen toebrengt, veel minder kon die dan bestaan zonder deze wind des Geestes. Die werpt, door Zijn almachtig geblaas, alle overleggingen en alle hoogten van het menselijk vernuft terneer, welke zich verheffen tegen de kennis Gods, 2 Kor. 10:5. Van Hem is alle waarachtig leven, licht, kracht, beweging, heiligheid en gerechtigheid, blijdschap en vrede, bescherming en zaligheid, die in de wereld gevonden worden. Het komt alles door het krachtig geblaas van deze hemelse wind des Geestes onder de Evangelische middelen en instellingen. De wereld is door de zonde in een akelige doodsvalei veranderd, maar als de Geest van de vier winden daarin komt, en als de Zoon Hem tot ons zendt van de Vader, dan blaast deze Goddelijke wind in de dode beenderen, dat zij levendig worden, Ezech. 37:9. Hij is de Noorden en Zuidenwind, als Hij ontwaakt, en de hof van de kerk komt doorwaaien, dan zullen de kostelijke specerijen weldra uitvloeien, en de edelste geloofsvruchten in de harten van de mensen overal te voorschijn komen, Hoogl. 4:16.

Zonder die adem van de Almachtige kan geen enkel gelovige leven of ademen. Zij leven allen door de Geest, en wandelen ook door Hem, Gal. 5:25. Want Hij is de Geest des levens in Christus Jezus, die ons vrijmaakt van de Wet der zonde en des doods, Rom. 8:2. Daarbij is Hij ook de alvermogende Goddelijke Werkmeester van de heiligmaking van de gelovigen, want Hij is ook de Heilige Geest. Hij herstelt door de genade van Christus dat heilige beeld van God weer in hun ziel, zodat zij, die eertijds walgelijk en onheilige zondaars waren, nu afgewassen en geheiligd en gerechtvaardigd worden in de Naam van de Heere Jezus, en door de Geest onzes Gods, 1 Kor. 6:11. De Vader heeft ons wel uitverkoren in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde, Ef. 1:4. Ook is de Zoon door Zijn verdiensten ons wel geworden wijsheid van God, rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing, 1 Kor. 1:30, maar wat voordeel konden wij, arme dode zondaren daar toch van trekken, zonder de heiligmaking des Geestes en het geloof der waarheid? 2 Thess. 2:13. De Vader is de Schepper, de Zoon is de Verlosser en de Heilige Geest is de Herschepper en Heiligmaker van de wereld der uitverkoren gelovigen. De Vader komt Zelf niet in de wereld, maar Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden, opdat wij zouden leven door Hem, 1 Joh. 4:9. En de Zoon is van de Vader uitgegaan en in de wereld gekomen, maar Hij is daar niet gebleven. Hij heeft de wereld weer verlaten, en is heengegaan tot de Vader, Joh. 16:28. Ongelukkig was dan nu de wereld, als zij beiden de Vader en de Zoon moest missen! Maar zie, de Zoon, heengaande, heeft de Heilige Geest in

de wereld gezonden van de Vader, Joh. 15:26, en dat, om eeuwig bij ons te blijven, en om de wereld nooit weer te verlaten, zoals de Zoon de wereld verlaten heeft, Joh. 14:16, 17. Hij is de Heilige Geest, die van de hemel gezonden is, 1 Petrus 1:12. Hij werkt de ware heiligheid, door de besprenging met des Middelaars bloed op de zielen, in al de gelovigen, die tevoren verordineerd zijn tot het eeuwige leven, en Hij bewaart en verzegelt die ook in hen tot de dag der verlossing, Ef. 4:30. *Door Hem hebben zij allen gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus*, 1 Joh. 1:3. En door Hem is Christus ook met ons al de dagen tot de voleinding der wereld, Matth. 28:20.

Wat een troostlijk besluit voor het Evangelie! En nog troostrijker is het besluit van de gehele Bijbel: *Die deze dingen getuigt, zegt: ja Ik kom haastiglijk, Amen. Ja kom, Heere Jezus*, Openb. 22:20. Tot zover wat de kennis van de Heilige Geest betreft.

B. Maar weinig mocht alle kennis en geloof des Geestes baten, indien die enkel maar bestonden in de *beschouwing*, zonder een oprecht *toe-eigenend hartsvertrouwen*, waardoor wij de Heilige Geest niet minder, dan de Vader en de Zoon eerbiedig omhelzen, op de belofte van het Evangelie, voor onze God en de Heilige Geest, en door de almachtige en getrouwe Werkmeester van onze zaligheid door Christus onze Heere. Ja, voor het gewis Onderpand van onze erfenis, tot de verkregen verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid, Ef. 1:14. Daarom treedt het oprecht geloof van de uitverkoren kinderen Gods dan zeker ook nog een trede verder. En een ieder van hen gelooft, naar de leer van de Catechismus, met een ware hartgrondige geloofstoe-eigening, *dat de Heilige Geest ook in het bijzonder hem gegeven is, opdat Hij hem door een oprecht geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt, Hem trooste en bij hem eeuwiglijk blijve*.

Dit geeft alle leven, kracht, ziel en luister aan de zaak van het Christendom, die zonder dit eeuwig verloren zou zijn, zoals die in de hel reeds voor eeuwig verloren is, omdat, - hoedanig geloof daar ook gevonden mag worden - er nochtans het allerminste aasje van een waar toe-eigenend zielsvertrouwen op de Drie-enige God nimmer kan zijn. Zij liggen daar allen gebonden met de banden van de eeuwige verdoemenis, waar een oprecht toe-eigenend geloof hen zeker uit zou verlossen, indien het van de verworpen verdoemden in de hel slechts voor één ogenblik waarlijk kon geoefend worden. Want die *geloofd* zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, Mark 16:16. Maar de Heilige Geest wordt alleen gezonden in de *wereld*, om daar een zodanig heilig geloof in de harten van de uitverkorenen te werken. Maar nimmer daalde Hij neer in de poel des afgronds, die brandt van vuur en sulfer. Al wie dan, zonder een waar toe-eigenend geloofsvertrouwen van de Heilige Geest, uit de wereld gaat, die heeft nimmer enige verlossing door het bloed van Christus te hopen.

De Christengelovige gelooft en vertrouwt dan verder in de grond van zijn hart van de Heilige Geest, dat hij, uit Gods loutere genade, door Christus verdiensten, een ware eeuwigdurende gemeenschap aan Hem heeft; dat het Zijn Geest is in het bijzonder, dat hij door Hem ook gemeenschap heeft met de Vader en met Zijn Zoon, *en dat die Geest alle genade en zaligheid in zijn ziel werkt, en ook eeuwig tot zijn troost bij hem zal blijven*. Hij houdt zich hier geenszins tevreden met een algemeen historisch geloof over de Heilige Geest, dat Hij de Geest van de ander gelovigen, ja, van alle ware gelovigen is, die in hen, als in Zijn heilige tempelen, woont, enz. Dit kan hem geen rechte troost of zaligheid voor zijn eigen verloren ziel aanbrengen tegen zulke grote ellenden der zonde en zware verzoeken van de satan, waaronder hij zich zelf, helaas, bevindt te liggen. De gelovige moet zich dan de Heilige Geest ook noodzakelijk kunnen toe-eigenen in enige mate en kracht van een oprecht zielsvertrouwen, of anders moet hij zeker schrikken en beven, zo dikwijls hij slechts aandachtig overweegt, dat, *zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die Hem ook niet toekomt*, Rom. 8:9. Maar dat zóeen geheel van de Heere Jezus vervreemd en gescheiden is, en daarom ook van de gemeenschap van de Vader. In het ware Christengeloof zijn hier dan verder ook deze twee dingen aan te merken:

1. De gift, of mededelingen van de Heilige Geest aan alle oprecht gelovigen.
2. Het doeleinde, waartoe die Geest aan hen geschonken wordt, of het zalig werk, dat Hij aan hen komt verrichten.

1. Wat *de gift van de Heilige Geest* betreft, de waarheid daarvan is ten volle zeker uit het ganse getuigenis van het Evangelie, zoals ook uit het inwendige gevoelen zelf, dat de gelovigen hiervan dragen in hun harten, door de Goddelijke vruchten en werkingen des Geestes, die bij hen gevonden worden. Die allerbarmhartigste hemelse Vader heeft drie zeer grote en oneindig heerlijke genadegeschenken voor al degenen, welke Hij tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil, Ef. 1:5, te *weten Zichzelf en Zijn Zoon en Zijn Geest*. Groter geschenken dan deze kan Hij hun niet geven, en minder kan Hij hun ook niet geven, indien Hij hen van rampzalige slaven van de Satan voor eeuwig tot Zijn geliefde kinderen wil wederbaren, en hen het beeld Zijns Zoons gelijkvormig wil maken. Want dan hebben de arme gelovigen niet minder dan de Drie-enige God Zelf nodig: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Zonder de Zoon kunnen zij met de Vader geen gemeenschap hebben, en aan de Zoon krijgen zij geen gemeenschap, anders dan door de Heilige Geest, die hen de Zoon gelovig inlijft. Allereerst komt dan *de Heilige Geest* in hen, door de prediking des geloofs, Gal. 2:2, uit kracht van des Vaders eeuwige liefde en van des Zoons voldoening. En die Geest leidt hen tot Christus, door het geloof, en Christus leidt hen, als Middelaar, tot de Vader. Langs deze vaste orde van het Evangelie, vloeiende uit de hoogwaardige Drie-eenheid Zelf, worden de uitverkoren gelovigen allen zalig gemaakt indertijd.

Van nature zijn en leven zij allen geheel zonder de Geest. Dan bezielt hen de geest des satans en der wereld. O, hoe rampzalig is hun staat dan! Zij zijn dood door de misdaden en de zonden, waarin zij wandelen, naar de eeuw dezer wereld, naar denoverste der macht der lucht die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, verkerende in de begeerlijkheid huns vleses, en doende de wil des vleses en der gedachten, en zijnde van nature kinderen des toorns, zoals ook de anderen, die verworpen zijn, Ef. 2:1-3. Maar als nu de tijd der minne aangekomen is voor hun zielen, dat de zaligmakende genade Gods hen komt beschijnen, dan breidt Hij de vleugel van Zijn barmhartigheid over hen uit, en schenkt hun die onwaardeerbare gave van Zijn Heilige Geest, namelijk de Geest der waarheid, Welke de wereld niet kan ontvangen, Joh. 14:17, Dien uitzendende op de voorbedding en door het zoenoffer van Zijn Zoon in hun hart. Vandaar dat Hij *de Geest des Zoons* genoemd wordt, Gal. 4:6. Aanstonds komt die Goddelijke Geest Zich dan met de geest van de gelovigen nauw verenigen, hen innemende en makende tot Zijn tempel. *En weet gij niet, vraagt de Apostel de gelovigen, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?* 1 Kor. 3:16. Zou u dan van uw eigen inwendige en geestelijke staat zodanig onkundig zijn, wil Hij zeggen, dat u geheel niet weten zou, dat uw lichaam een tempel is van de Heilige Geest, Die in u is, Dien gij van God hebt, *en dat gij uws zelfs niet zijt?* 1 Kor. 6:19. Welke gedachten moet u dan toch maken van uzelf, indien gij van uzelf zou oordelen? Voorwaar, de Apostel vindt het geheel ongerijmd, dat iemand een waar gelovig christen zou zijn, en dat hij toch niet weten zou, dat hij een heilige tempel des Geestes is.

O! nee, zegt een arm oprecht gelovige, wanneer ik zelfs in mijn hoogste duisternis en droevigste aandoeningen ben, zo kan ik toch mijn zalige heilstaat in Christus nog niet ten enenmale wegwerpen, maar ik begeer door Gods genadige bijstand dan ook nog mijn geestelijke vrijmoedigheid en mijn gewisse roem der hoop onveranderlijk te bewaren en vast te houden tot het einde toe, Hebr. 3:6. Ik begeer dat nimmermeer op te geven of los te laten, dat ik, ja waarlijk, voor eeuwig een woonstede Gods in de Geest ben, Ef. 2:22, en dat ook de liefde Gods in mijn hart uitgestort is, door de Heilige Geest, Die mij is gegeven, Rom. 5:5. Dit is de volle Fontein van al mijn troost en zaligheid, dat ook aan mij, die een arm verloren en gans rampzalig zondaar ben, de Geest des Vaders en des Zoons gegeven is uit de schatkamer der eeuwige liefde en van de heilrijke verdiensten van mijn Zaligmaker. O, ik mag mij ook verblijden, niettegenstaande al mijn benauwde droefenis en twijfelmoedigheden, waar ik, helaas, dikwijls in moet leven, dat mijn onwaardige naam ook geschreven is in de hemelen, Luk. 10:20, en dat de Geest Gods mij gemaakt, en de adem des Almachtigen mij levend gemaakt heeft, Job 33:4. Ik heb die alles overwinnende

Goddelijke kracht van de Heilige Geest in mijn ziel immers ook ondervonden, en wat Hij aan de dode zondaren komt verrichten, als Hij hen nu zaliglijk opwekt en levend maakt met Christus. Ja, ik ondervind nog gedurig, hoe die wind des Geestes in mijn binnenste Zich verheft, dan eens als een scherpe Noordenwind, en dan weer als een zachte Zuidenwind, en hoe liefelijk Hij mijn ziel dan Zelf wil leiden in een effen land van eeuwige Goddelijke liefde en genade, Ps. 143:10, waar mijn specerijen dan ook uitvloeien. Ach! hoe noodzakelijk en hoe dierbaar is mij die hemelse wind des Geestes! Hoe ellendig moeten mijn vruchten vergaan en verdorren, zonder Hem! Als de wind alleen niet waait, dan hangen mijn zeilen slap, en dan staan de wieken en raderen van mijn hart stil, dan mis ik mijn zaligste leven het liefelijke gevoel van de tedere omhelzing van mijn hemelse Bruidegom. Hoe zou ik dan niet geloven, zegt een ware arme van geest, dat ook mij de Heilige Geest gegeven is, daar ik toch niet kan leven zonder Hem. En hoe zal ik mijn goedertieren hemelse Vader en mijn getrouwe Zaligmaker immer ook oprecht dankbaar kunnen zijn voor zo een groot geschenk van Zijn Heilige Geest, indien ik slechts ongelovig zou staan aan Zijn genade? Waarlijk, er was nooit een snoder en gruwelijker ondankbaarheid jegens God, dan even het heilloos ongelooft. Mijn Zaligmaker zal de allerbitterste en vervloekte kruisdood voor mij sterven, om mij Zijn Heilige Geest en alle zaligheid te geven, en ik zou zo grotelijks ondankbaar zijn, van niet eens te willen erkennen, wat Hij voor mij, doemwaardige zondaar, gedaan, en wat Hij aan mij zo genadiglijk geschonken heeft. O, hoe moet mijn arm hart daar immers niet voor beven! Ziet, zo staat het dan buiten twijfel, dat een waar gelovige zijn gemeenschap aan de Trooster, de Heilige Geest, zowel als aan de Vader en de Zoon ook zeker hartgrondig moet geloven, en zich van dit zijn plechtanker nooit moet laten afdrijven, hoe onstuimig de winden der verzoeking schoon ook mochten waaien binnen in zijn hart. De Geest Zelf houdt de ware gelovigen hier altijd vast, en de Heere Jezus bidt ook voor hen, dat hun geloof nimmermeer zal ophouden. Daarom zal ook, die zwak in het geloof is, vastgesteld worden, want God is machtig hem vast te stellen, Rom. 14:4. Maar zonder de genade alleen zou het weldra gedaan zijn, ook met het sterkste geloof.

2. De voorgestelde waarheid zal nog nader aan ons blijken, als wij verder ook in overweging nemen het heerlijke werk van de Heilige Geest, dat Hij door Zijn Goddelijke kracht verricht in de harten van de gelovigen, en waartoe Hij hun van God geschonken wordt. De Catechismus roert daar alleen drie dingen van aan, waarin hij het gehele werk des Geestes tot der gelovigen zaligheid hoofdzakelijk besluit.

Hoe Hij ons met Christus en Zijn weldaden door het geloof verenigt

Eerst.

De Heilige Geest wordt de uitverkorenen gegeven, opdat Hij hun allen, zonder onderscheid, door een oprecht geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt. *Hij is de Geest des geloofs*, 2 Kor. 4:13. Waar Hij dan tot zaligheid in de harten van de mensen werkt, daar ontsteekt Zijn almachtige kracht, werkende door de wet en door het Evangelie, het waarachtige licht des geloofs, zoals daarvan op zijn plaats (vraag 65) nader gehandeld zal worden. Hij is de Geest van Christus, wanneer nu diezelfde Geest, die in Christus woont, ook in ons zijn intrek neemt, dan kan het niet anders wezen, of Hij moet ons door het geloof zo nauw met Hem verenigen, *dat wij de Heere aanhangen, en één Geest met Hem zijn*, 1 Kor. 6:17. Want hieraan kennen wij, *dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft*, 1 Joh. 4:13. Indien wij slechts enige algemene gaven of deugden, of weldaden van de Heilige Geest ontvingen, zo zouden wij dezelve lichtelijk kunnen genieten, buiten de zalige gemeenschap van de Heere Jezus. Want op die wijze bezitten ook de tijdgelovigen en de verworpenen veel algemene gaven, en krachten, en bewegingen, en aandoeningen van de Heilige Geest. Maar als de Zoon Gods Zelf schenkt, dan komt Hij Zelf in ons, en woont nu door het geloof in onze harten, Ef. 3:17. De Geest is als de band der volmaaktheid, welke ons alleen zeer nauw met Hem verenigt door het geloof, wat Hij in ons werkt, en dagelijks versterkt. Stefanus was een man, vol des geloofs en des Heiligen Geestes, Hand. 6:5. Zie, waar de Geest is, daar is ook het geloof, en waar het geloof des

Geestes is, daar moet ook zeker een ware gemeenschap met Christus zijn, want het geloof is de hand van de ziel, die Hem aangrijpt. Daardoor treden wij geheel uit onszelf, en geven ons geheel aan Christus over, en omhelzen Hem voor ons algenoegzaam Hoofd en onze Verlosser, en stellen op Hem en Zijn verdiensten alleen ons vertrouwen, en leven zo in Hem en door Hem. En zo wij dan nu met de Heere Jezus Christus verenigd, en met Hem getrouwd door de Geest des geloofs. Wij zijn in Hem, en Hij woont in ons, en door Hem hebben wij allen ook gemeenschap met de Vader. O, zaligste zielsvereniging! Dit maakt de armste gelovigen, ook zelfs in hun ellendige staat, nog de allergelukkigste mensen te zijn van deze wereld. En laat nu dit hun geloof vrij beproefd worden door menigerlei verzoeken, het zal er maar des te zuiverder en vaster door worden. *De beproeving huns geloofs is immers veel kostelijker dan des gouds, hetwelk vergaat, en door het vuur beproefd wordt,* 1 Petrus 1:7. Een geloof, waar Gods Geest de Werkmeester en Bevestiger van is, zal nimmermeer kunnen vergaan, al zou het zelfs ook beproefd worden door de scherpe vlammen van het helse vuur. En daarom blijft dan ook de zalige gemeenschap van de gelovigen met de Heere Jezus Christus eeuwig bestendig, ja ze neemt nog dagelijks toe naar de geestelijke wasdom des geloofs, totdat het dan eindelijk ook moet heten: *Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in 't geloof,* Kol. 2:7. Wat een onnaspeurlijke, Goddelijke rijkdom brengt de Heilige Geest de kinderen Gods hier door niet aan! Want terwijl Hij hen aldus inlijft en bevestigt in de ware gemeenschap des geloofs met Christus, zo maakt Hij hen allen langs die weg de gelukzaligste bezitters en deelgenoten van al Zijn heerlijke weldaden. Daar is toch in het geestelijke huwelijk van de Heere Jezus met Zijn dierbare gelovigen een ware en bestendige gemeenschap van goederen. De gelovige, gesterkt in de Heilige Geest (want niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest, 1 Kor. 12:3), legt de hand van eigendom beide op de Goddelijke Persoon des Zaligmakers én op Zijn oneindige algenoegzaamheid, en eigent die in geloof zichzelf toe. En zegt met een zeer heerlijke en onuitsprekelijke vreugde en roem des geloofs: zie, nu bezit ik, arm doemwaardig schepsel, de Zoon en de Vader en de Heilige Geest, bij de gehele volheid van God. Wat zou mij toch nu ontbreken? Wat zou ik nu meer begeren? *Die God is ons een God van volkomen zaligheid,* Ps. 68:21. O, wat is dat niet te zeggen! *Wat oog heeft toch gezien, wat oor heeft gehoord, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben,* 1 Kor. 2:9. Dit is rijk te zijn in het geloof en erfgenamen des Koninkrijks, Jac. 2:5.

Laten de arme wereldskinderen nu hun schatten vergaderen, en dan uitermate trots en opgeblazen zijn om hun nietige rijkdom, daar zij toch niet rijk in God zijn, Luk. 12:21. Ellendige waan! Omdat de goedertieren Vader, Die ook zijn snoodste en rampzaligste vijanden goed wil doen, hen een brok van een aardse zegen met Zijn linkerhand heeft toegeworpen, en hen op een ijdele erestoel geplaatst heeft, daarom beelden die dwaze mensen zich nu in, dat zij het voorname en gelukkige volk van de wereld zijn, waar alle man het hoofd laag voor neer moeten buigen. En toch, helaas, missen zij de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest naast het ware geloof, en alle licht, leven en zaligheid. O, arme mensen! De ellendigste Christen in Christus is duizendmaal rijker en gelukkiger, dan gij allen te samen zijt. *Welaan nu, gij rijken, weent en huilt over uw ellendigheden, die over u komen. Uw rijkdom is verrot, en uw klederen zijn van de motten gegeten geworden. Uw goud en zilver is verroest, en hun roest zal u zijn tot een getuigenis, en zal uw vlees als een vuur verteren,* Jac. 5:1-3. De Geest is het, die ons rijk moet maken, en niet het goud en het zilver dat vergaat. Hij schenkt ons het geloof en daardoor schenkt Hij ons ook Christus met al Zijn hemelse weldaden. En al wat minder is, is maar een verrotte rijkdom. Daar is niet een genade, welke de Zoon voor de arme gelovige zondaren verdiend heeft, of de Heilige Geest schenkt hun die nu reeds aanvankelijk, en al wat zij nog niet dadelijk bezitten kunnen, omdat het kabinet van hun harten daar veel te klein voor is, dat bezitten zij toch evenwel zeker genoeg in hun gezegend Hoofd, de Heere Jezus. Hun heerlijkste pand is bij Hem weggelegd, en dat bewaart Hij nu voor hen, om het hun eens namaals te geven, 2 Tim. 1:12. Hierom draagt de Heilige Geest ook de Erenaam van die heerlijke genaden die er in Jezus zijn, welke Hij ons door Zijn dood en gehoorzaamheid verworven heeft. Hij is de Geest van al die genade, dat is, Hij is de milde Uitdelers en Werkmeester ervan in de harten van de uitverkorenen, die Hij met het ware Hoofd zo nauw verenigt. Wat is Hij dan een rijke, een machtige

en goedertieren Geest! Het gesloten goud kan voor Hem niet gegeven worden, en met zilver kan Zijn prijs niet opgewogen worden, Job 28:15. Wij hebben dan maar alleen die Heilige Geest nodig, om de Drie-enige God en alles met Hem te bezitten in de tijd en in de eeuwigheid. O, wat een onbeschrijfelijk Geschenk is de Heilige Geest dan niet van des Vaders en des Zoons ondoorgrondelijke liefde! Gelukkige gelovigen, die deze Geest bezit! Ellendige wereld, die Hem niet kent! Wat bezit u toch anders, dan hetgeen een heilige maar aanziet als schade en drek? Natuurlijke mensen, de Geest niet hebbende, Judas v.19. Al was het ook een koning op zijn gouden troon, indien hij alleen zodanige naam moet dragen, dan is zeker een arme bedelaar als Lazarus aan de deur van de rijke man, wiens zweren van de honden gelekt werden, wel duizendmaal voortreffelijker en gelukkiger schepsel!

Van Zijn inwendige vertroosting

Ten tweede.

De Heilige Geest is ook de Goddelijke vertrooster van de gelovigen, die hen wordt gegeven, opdat Hij hen troost. Daar is in de wijde wereld ook niet een druppel van ware troost voor enige zondaarsziel, welke niet komt van deze Geest. De satan geeft de wereld een valse troost, die zo is, zoals wanneer een hongerige droomt, en ziet, hij eet, maar als hij ontwaakt, zo is zijn ziel ledig, Jes. 29:8. En met dit bedrieglijk lokaas sleept hij zijn tienduizenden voor eeuwig in de hel. Maar de Heilige Geest is als Noach: *Deze zal ons troosten over ons werk, en over de smarten onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de Heere vervloekt heeft*, Gen. 5:29. De Vader der barmhartigheid, de God aller vertroosting, 2 Kor.1:3, heeft, om ons arme zondaren te vertroosten, vanwege onze droevige zondeval, Zijn eigen en eniggeboren Zoon voor ons in de wereld gezonden, en Hem ter dood laten kruisigen. De Zone Gods, door Wie onze vertroosting overvloedig is, 2 Kor. 1:5, heeft om ons te troosten, Zijn eigen bloed vergoten, en heeft voor ons de beker des toorns, vol bittere gal en alsem, leeg gedronken.

Maar, noch de barmhartigheid van de Vader, noch het bloedig lijden van de Zoon hadden ons iets kunnen baten, zonder de komst van de Trooster, de Heilige Geest, in de wereld en binnen in onze zielen. Laat God ons vrij Zijn eeuwige liefde, en laat Christus ons Zijn dierbaar hartenbloed schenken, maar wij arme, dode zondaren zullen daar niets aan hebben, indien de Heilige Geest ons ook geen licht, geen leven en ware troost wil schenken. Want zonder Zijn hemelse gaven kunnen wij immers noch in de Vader noch in de Zoon geloven met een waarachtig hart. Wij zijn zo dodelijk arm, dat wij met minder niet geholpen en vertroost kunnen worden, *dan met de genade van de Heere Jezus Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap des Heiligen Geestes*, 2 Kor. 13:13.

Zonder die laatste Goddelijke weldaad kunnen de twee anderen ons in geen dele recht tot zaligheid vertroosten of tevreden stellen. Laten wij onder het liefelijk geklank van het Evangelie ook dagelijks nog zo veel horen van des Vaders liefde en van des Zoons genade, maar wat waarachtige vertroosting of blijdschap zullen onze ellendige en treurige harten daar toch van trekken, zonder de zalige gemeenschap van de Geest des Vaders en des Zoons? Hij moet immers de Goddelijke liefde in onze harten uitstorten, en ons de verworven genade van de Heere Jezus zó indrukken en inplanten, dat wij ook zelf nu een geestelijk leven des geloofs leven, in de eeuwigdurende gemeenschap van de Vader en de Zoon.

Hoe waarachtig is de Heilige Geest als de ware Trooster van de uitverkoren gelovigen! Hij woont steeds in hen om te verlichten, te versterken en levendig te maken, en om hen te leiden tot Christus, de algenoegzame Fontein van de ware vertroosting, en hen steeds nauwer met Hem te verenigen. Want die ons met al de ware gelovigen bevestigt in Christus en ons gezalfd heeft, is God, *Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven*, 2 Kor. 1:21, 22. Waar dan deze dierbare vreugdeolie op het hoofd van de treurige Sions-kinderen middellijk wordt uitgestort, wat al Goddelijke en onuitsprekelijke vertroosting worden daar genoten? Ja, de minste druppel van die heilige olie des

Geestes, in een gelovig hart, zal daar veel meer waarachtige en allerzalgigste troost op de posten van de verdrukking aanbrengen, dan de gehele wereld machtig is te geven. Wanneer de Zuidenwind des Geestes waait, dan brengt Hij lange zomerse dagen van troost, van vrede en van zaligheid met zich. Dan verdrijft Hij onze donkere wolken en nevelen, of indien Hij die al niet verdrijft, dan maakt Hij, voor het dorre en droge aardrijk van onze zielen, een zeer milde regen van hemelse genade gereed, opdat wij zouden zingen: *de rivier Gods is vol water. Gij maakt Zijn opgeploegde aarde dronken: Gij doet ze dalen in zijn voren*, Ps. 65:10, 11.

En dit is niet alleen zo voor anderen, zegt een waar gelovige, maar ook voor mij, ja, voor mij, ellendige en verloren zondaar, die immers geen enkele droppel ware troost voor mijn verslagen ziel elders weet te vinden, buiten mijn dierbare Zaligmaker, en buiten Zijn Evangelische beloften, en de invloed en de werking van Zijn Geest. Waar zou ik mij dan wenden, die met zo een zwaar pak van zonden en droefenissen nog jammerlijk ben beladen, als ik alleen die liefelijke genadevertrouwingen van de Heilige Geest geheel moest missen? En als ik geen aanmoedigende grond kon vinden in het Evangelie, om daar stil ootmoedig op te wachten? Wie zou toch mijn getrouwe en almogende Leidsman zijn door de ongebaande wildernis van deze wereld? Wie zou mijn bewaarder en de schaduw aan mijn rechterhand zijn, in duizend gevaren en verzoeking? Wie mijn licht en leven, mijn kracht en hulp, mijn rechtvaardigheid, vrede en blijdschap? Wie mijn toevlucht en rotssteen, en de hoorn mijns heils, als ik maar alleen zonder de Heilige Geest moest zijn en leven? Helaas, dan was ik immers een geheel hulpeloos en troosteloos scep-sel. Dan mocht mijn Zaligmaker alleen wonen in mijn hoofd, maar Hij kon dan niet wonen in mijn hart. En wat mocht ik meer dan een valse troost van de duivel genieten, of in 't geheel geen troost? En indien ik dan ook nog in zo'n staat moest blijven door mijn ongelovigheid, hoe veel gelukkiger was ik dan niet, zo ik nooit geboren was geweest? Maar nee! mijn ziel houdt gewis die waarheid voor zeker vast, en begeert die nooit los te laten, dat ook op mij de geest der heerlijkheid en de Geest Gods rust, 1 Petrus 4:14, en dat die heilige zalfolie ook op mijn krank hoofd is uitgegoten door de genadehand van mijn dierbare Verlosser. O, dat ik leerde, hoe ik mijn Goddelijke Trooster moet aanhangen. Hem volgen en gehoorzamen, Hem nimmermeer bedroeven of uitblussen, maar mij geheel aan Hem overgeven en toevertrouwen, en hoe ik steeds op Zijn genadige bezoeken en vertroosting heilbegeerig zal wachten!

Van Zijn bestendig verblijf bij de gelovigen

Ten derde.

Ook is de Heilige Geest aan de ware gelovigen gegeven, om bij hen eeuwiglijk te blijven. Dit haalt de knoop van alles toe. Weinig is de grote vreugde en zaligheid, welke men immer genieten mocht, indien dezelve maar alleen niet bestendig en eeuwig is. De eerste Adam heeft ons dit met zijn ongelukkig voorbeeld wel genoeg geleerd in het Paradijs. Hij genoot daar veel meer gelukzaligheid, dan enig kind van God hier op de wereld ooit genoten heeft, of immer zal genieten, voor de toekomst van de Heere Jezus Christus ten oordeel. Maar hoe lang toch genoot hij die? Voorwaar, het was slechts voor een ommezien tijd, en toen geraakte hij door de zonde alles kwijt, en werd een rampzalige slaaf van de satan, tevens met al het zaad, hetwelk in zijn lendenen toen besloten zat. En wat zou hij, en wat zou de gehele wereld geweest zijn, die uit hem is voortgekomen, indien de wijsheid, de barmhartigheid, de macht en al de deugden van de Drie-enige God niet geleidelijk gezorgd hadden voor een Middel van verzoening en van verlossing? Maar zie hier nu de heerlijke vrucht van de bloedige Offerande van onze Zaligmaker aan het kruis, Daardoor heeft Hij, voor al Zijn gelovigen de Geest en het eeuwige leven verworven, en schenkt hun die Geest tot een vast onderpand en Bewaarder van hun zaligheid, Die zij nooit geheel zullen kunnen verliezen, al verloren zij ook alles. Hoeveel verschilt dit niet van de bediening des doods onder het Oude Testament? Deze in letteren bestaande, en in stenen ingedrukt, was wel in heerlijkheid, maar zij had geen vast en duurzaam wezen, en niets daarvan was blijvend of bestendig. Zij was een letterlijke bediening, die te niet gedaan werd. Een bediening des doods, welke

heeft moeten sterven met al haar heerlijkheid, zodra als de tijd der verbetering was gekomen. Het waren maar schaduwen, die eens allemaal verdwijnen moesten, wanneer het Lichaam zou gekomen zijn. Maar de bediening des Geestes des levens, in Christus Jezus, blijft in heerlijkheid, 2 Kor. 3:11. Dit is het eeuwige Zoutverbond, hetwelk nooit zal te niet gedaan worden, en daarom zal de Geest van dat Verbond dan ook nooit van de kerk of van een enige ware gelovige weer wijken, maar Die zal, naast het Goddelijke woord, altijd bij hen blijven, tot in der eeuwigheid. Het nieuwe Verbond des Geestes, rust op deze onveranderlijke voorwaarde, en is daarin van het Oude Verbond der Wet onderscheiden, Jes. 59:21. De gehele verlossing en zaligheid van de gelovigen hangen enkel daaraan, dat zij de eenmaal ontvangen genade van de Heilige Geest nooit weer verliezen, maar dat zij veel eer in haar bezitting hoe langer hoe meer bevestigd, en zo opgebouwd worden tot een woonstede Gods, in de Geest, Ef. 2:22. Want hun heiligmaking is een aanhoudend werk van de Geest, en deszelfs gehele grond, voortgang en voleinding rusten geheel op Zijn getrouwe bewaring en krachtdadige Goddelijke invloed in de ziel, welke Gods kinderen van zichzelf ontberen. Zij hebben niet alleen in zware afwijkingen, maar ook in hun dagelijkse zwakheden en struikelingen, gedurig nodig om met David te bidden: *Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij*, Ps. 51:13. Niet dat God Zijn beminde kinderen ooit van Zijn Heilige Geest zou willen beroven, en toelaten dat zij weer enkel natuurlijke mensen werden, maar hij wil om die grote genade van Zijn Geest gedurig ernstig van hen verzocht en gelovig gebeden worden, en hij wil dat zij de noodzakelijkheid van Zijn genade en hun diepe onwaardigheid altijd zouden erkennen, en dat zij Hem met hun zonden en zorgeloosheid niet zullen bedroeven, noch Zijn zalige werking in hun zielen verhinderen en uitblussen.

Voorwaar, het is een heilloze leer, die daarheen strekt om de vaste en bestendige inwoning van de Heilige Geest in de harten van de ware gelovigen, uit Pelagiaanse dwaalbeginselen, te bestrijden en om een volslagen afval der heiligen in de Christenkerk in te voeren. Dienende tot ondermijning niet slechts, maar tot een gehele omkering van de vaste Evangelische gronden van de Christelijke troost. Om welke voor ons te verwerven, de Zoon van God Zijn dierbaar bloed vergoten, en de bittere kruisdood geleden heeft. *Gewisselijk zegt een oprecht gelovige, indien die heerlijke belofte van de bestendige genade en inwoning des Geestes, (Joh. 14:16, 17, 1 Joh. 2:27 en elders), maar slechts aan de Christenkerk in het algemeen gedaan was, en niet ook in het bijzonder aan mij en aan ieder wedergeboren gelovige, dan was het al geheel gedaan met mijn troost en zaligheid. Als het mogelijk was, dat ik de Heilige Geest door mijn zonden of door des Satans verzoeking en 's werlds verleiding weer geheel uit mijn hart kon verliezen, en dat ik zo ook voor eeuwig weer los mocht raken van mijn heilig Hoofd, de Heere Jezus Christus, en van Zijn en mijn Goddelijke Vader, en van al Zijn zaligmakende goederen en weldaden, o, dan kon ik immers geen ogenblik van mijn eeuwige zaligheid meer recht verzekerd zijn! Maar dan had ik weer ontvangen een Geest der dienstbaarheid, tot vreeze, die mij in een onuitsprekelijk nare angst altijd zou doen leven, zonder immermeer mijn hoofd uit de onnoemelijke ellende van dit aardse leven te kunnen oprichten, wetende dat mijn Verlosser nabij is. Ja, dan waggelde ook steeds het vaste Fondament, de Petra, waar ik op gebouwd ben.*

Onzalige Leer! Dit dodelijk vergift bederft het gehele Christendom. Zij broeden basiliscus-eieren uit, en zij weven spinnewebben, die van hun eieren eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt wordt, daar barst een adder uit, Jes. 59:5. *Ik vervloek al zulke heilloze ketterij, en ik wil niet horen, dat er iets zou zijn, dat mij van de genade van mijn Heere Jezus, van de liefde Gods en van de gemeenschap des Heiligen Geestes immer geheel zou afscheiden. Ik laat zodanig geloof over voor de vreesachtige, de ongelovige en gruwelijke leugenaars, wier deel is in de poel, die brandt van vuur en sulfer, welke is de tweede dood, Openb. 21:8. Maar mij aangaande, ik ben reeds zalig gestorven in de Geest, en mijn leven is met Christus verborgen in God, Kol. 3:3. Ik ben met mijn hemelse Bruidgom, die Immanuel geheten wordt, ondertrouwd in eeuwigheid, Hos. 2:18. Ik wil van geen scheiden horen. O, nee! eeuwig, eeuwig moet Hij de mijne en ik de Zijne zijn. Eeuwig moet Zijn Geest wonen in mij, eeuwig moet Zijn Goddelijk licht mijn ziel beschijnen, Zijn genade mij vertroosten, Zijn liefde mij verwarmen, Zijn bloed mij reinigen en Zijn scepter mij regeren. Zo zeker, als de Drie-enige God in Zijn Wezen nooit vaneen scheidt, zo zeker moet ik van Hem nooit scheiden. Ik, arm, verloren schepsel, moet in Zijn kracht*

bewaard worden, door het geloof, tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in de laatste tijd, 1 Petrus 1:5. Hier wil ik mij in verheugen, met een zeer heerlijke en onuitsprekelijke blijdschap. Deze is al mijn troost. Daar wil ik mijn vermoeid hoofd gerust op neerleggen, en geven mij zo geheel gelovig over aan mijn Goddelijke Trooster, de Heilige Geest, en werpen mij neer in de liefelijke genadearmen van mijn getrouwe Heere en Zaligmaker, waar niemand mij ooit uit zal kunnen rukken, Joh. 10:28, 29. O, zo doe mij de Heere, en zo helpe Hij ook Zijn gelovigen, van nu aan tot in eeuwigheid! Amen.

Hoe de geveinsde tijdgelovigen Zijn algemene gaven ook deelachtig worden en in hem geloven

Echter, het ongelukkige geslacht van de geveinsde waangelovigen van allerhande soort houdt zich vast aan dit artikel van de Heilige Geest, en het nestelt al kunstig in de lommerrijke schaduw en in de takken van deze hoge boom. Om ons hier niet op te houden met de wettische geveinsden, die altijd werken uit een Pelagiaans gereformeerde grond van *eigen kracht en gerechtigheid*, en die met de uiterlijke gaven, instellingen en middelen van de Heilige Geest doorgaans wel genoeg tevreden zijn. Deze mensen leggen het er zo niet op toe, om onderscheid te maken tussen de uitwendige religie en tussen de inwendige genade, of tussen de letter en de geest. Daarom zijn zij ook om de waarachtige inwoning van Gods Geest en om Zijn Goddelijke werking en invloed in hun ziel nimmermeer verlegen. Zij geloven maar eens voor altijd, wat Heilige Schrift ons openbaart van de Heilige Geest, en doen een gezonde belijdenis van die waarheid, en dan eigenen zij zich de Heilige Geest met Zijn gaven en weldaden toe, en zetten dan verder alle wijsheid en vromigheid, welke zij achten te bezitten, en gedurig in het werk te stellen, geredelijk op rekening van Zijn genade. En zo woelen en wurmen zij dan met de waarheid en religie zelf al voort, en brengen hun eigen gerechtigheid van alle kanten op één hoop samen, waar zij dan nu bovenop, of in het midden gerust gaan neerzitten, en verwachten, als goede christenen, op zijn tijd ook eens zalig te worden, het genoeg oordelende als zij, van de Enthousiasterij, Mystiekerij en van dat soort van geestelijkheid maar gezworen vijanden zijn.

Maar geheel anders loopt het werk van de *Evangelische* geveinsden en van al dezulken, die het waangelooft hoger in top halen. Deze leggen op de letter zo geen bijzonder gewicht, maar hebben meest op met de Geest en met Zijn werk en verborgen kracht. Maar, die beide recht in de balans te houden, zodat de Geest de letter steunt, en de letter de Geest dient, is hetgeen zij nog niet hebben kunnen leren, wat zij ook mogen geleerd hebben. De blinkende voeten van de waangelovigen glijden op dit enge pad van het Christendom steeds uit, of meer naar de kant van de letter, of meer naar de kant van de Geest, maar in het midden, waar het allersmalst is, en waar de verstandige veilig naar boven treedt, weten zij het onmogelijk recht te houden. Een Evangelisch geveinsde neemt dat woord van de Apostel graag tot zijn zinspreuk: *dat de letter doodt, maar dat de Geest levendig maakt*, 2 Kor. 3:6.

Echter, helaas, deze dwalenden van geest lopen doorgaans al te ver van de letter af, dan om er waarlijk van gedood te worden, en om er gedurig van gedood te worden. Een zwaard, dat doden zal, moet diep in het vlees of in het hart gestoken worden, en dat gaat zo gemakkelijk geenszins toe. Ook maakt de Geest niet levendig, wanneer de letter niet eerst recht gedood heeft. Hanna de profetes, zou ons deze les beter leren, waar zij zegt: *de Heere doodt en maakt levendig, Hij doet ter hel neerdalen, en Hij doet weder opkomen*, 1 Sam. 2:6. De Heere doet het beide met Zijn eigen Goddelijke hand, als wij het geestelijk en toepasselijk verstaan op de zaak van het Christendom. Hij doodt en doet ter hel neerdalen, door de scherpe letter van de Wet, die toch al vervloekt en ter hel verdoemt, wat onder haar bereik en macht besloten is, Gal. 3:10. En Hij maakt ook levendig, en doet weer opstaan, door de Geest van het Evangelie, al degenen, welke Hij in genade ontvangt en aanneemt, en welker zielen Hij met het ware geloof in Christus wil beschenken. Maar zulke heilige, hoogverheven dingen gaan zo los niet toe, en zo gemakkelijk en vermakelijk niet, als de ellendige waangelovigen zich daarvan een denkbeeld maken. Neen, de Geest, die het vlees komt doden en kruisigen, behandelt dat werk zo niet met zoete en vrolijke inbeeldingen, maar wel met een zeer gevoelige en hartdoordringende kracht, die vlees en bloed

zal kosten, ja, huid en leven en de allerliefste begeerlijkheden. Het moet allemaal door de letter ten ondergebracht en gedood worden, indien wij waarlijk, en niet in schijn, door de Geest zouden leven en wandelen. Hier is dan ook waarachtig: *Hij doet smart aan, en Hij verbindt; Hij doorwondt, en Zijn handen helen*, Job 5:18. Ach, of de bedrogen geveinsden eens recht konden verstaan, wat voor een Trooster en Werkmeester de Heilige Geest toch is, en wat diepe wonden Hij in de harten van de zondaren maakt, en hoe lang Hij die ook wel, om ze te zuiveren, wil openhouden, eer Hij Zijn verzachtende en genezende oliën aanbrengt! Dan hun verbijsterd verstand is doorgaans veel te geestelijk en te Evangelisch opgeblazen, dan dat zij daarvan iets recht zouden begrijpen. Hun luchtige weerhaan draait altijd naar de warme streken van het aangename zuiden, en wanneer die toch ook soms in het noorden vast moet staan, dat hij daar niet uit kan komen, dan zal het licht een stormachtig weer maken met gure koude.

Wat zal hier dan in de grond toch het waarachtig onderscheid zijn tussen de oprechte en de waangelovigen? Want beide beroemen zij zich van de Heilige Geest, en beide willen zij ook voor Hem leven en wandelen. Dit onderscheid is gemakkelijk genoeg te bespeuren, waar slechts het Goddelijk licht van 's Geestes Bijbelse waarheid de zielen van de mensen enigszins helder beschijnt. De oprechte gelovigen bezitten beiden de Geest en Zijn genaderijke gaven en hemelse weldaden. Maar de geveinsde gelovigen bezitten alleen enige algemene gaven en weldaden van de Geest, en niet de Geest Zelf. Dit is het eigenlijke onderscheid. In genen woont en werkt Gods Geest, maar in dezen werkt Hij slechts alleen. Genen zijn heilige Tempelen, en dezen zijn slechts algemene werktuigen van de Geest. Dezen worden van de Geest bewogen. Genen zijn zelf in de Geest, namelijk in Zijn ware en zaligmakende gemeenschap. Maar dezen ontvangen en genieten alleen ietwat van de Geest. Van Bileam wordt er gezegd, dat de Geest Gods op hem was, Num. 24:2, en hoe zonderling werkt hij, als een Profeet des Heeren, van Gods Geest verlicht en bewerkt? Wat tijdgelovige in de wereld geniet nu zulke heerlijke gaven des Geestes, als deze man genoten heeft? En toch, wat was hij met dat alles meer dan een heilloos geveinsde, een dwaas profeet, die het loon der ongerechtigheid liefgehad, en de rechte weg verlaten heeft? 2 Petrus 2:15. Van de Koning Saul lezen wij ook, dat de Geest des Heeren vaardig werd over hem, en dat hij profeteerde, 1 Sam. 10:10. En toch heeft hij zelf met zijn gedrag genoeg getoond, dat hij maar een snood en godloos huichelaar geweest is, van wie daarom Gods Geest ook geweken is, toen een boze geest des Heeren hem verschrikte, 1 Sam. 16:14. Wie nochtans zou hem niet lichtelijk voor een heilige hebben aangezien, wanneer de Geest toch weer bij hem neerkwam, te Najoth in Rama, waar hij ook zelfs zijn klederen uittoog, en profeteerde voor het aangezicht van Samuël, en bloot neerviel, diezelfde ganse dag en de ganse nacht? En toen men daarom zeide: *Is Saul ook onder de Profeten?* 1 Sam. 19:24. Wat gedachten zullen wij ook maken van zijn boden of knechten, welke hij uitzond met een moordzuchtig voornemen tegen David, als wij mede van hen lezen: en de Geest Gods was over Sauls boden en die profeteerden ook? vs. 20. Immers zal die algemene regel van deze ook waarachtig zijn geweest: *Een heerser die op leugentaal acht geeft, al zijn dienaars zijn goddeloos*, Spr. 29:12. Zie, zo kan dan ook Gods Heilige Geest neerkomen op de geveinsden en godlozen, en hen zelfs tot profeten en in schijn tot vrome en heilige mensen maken. Want de wind blaast ook hier, waarheen hij wil, Joh. 3:8. Wanneer wij ook van het volk Israël in de woestijn getuigd vinden, hoe zij Gods Heilige Geest smart aangedaan en gemaakt hebben dat Hij hun in een vijand verkeerd is, en dat Hij ook Zelf tegen hen gestreden heeft, Jes. 63:10, zo zal zulks dan zeker ook zijn opzicht hebben op de algemene gaven en weldaden des Geestes, welke velen van hen in die tijd ontvangen hebben, als de bediening van de Wet met zulke bijzondere tekenen van Gods tegenwoordigheid eerst werd ingevoerd.

Ook kan het niet tegengesproken worden, hetgeen de Apostel bevestigt van de geveinsde en afvallige christenen, dat zij verlicht worden, de hemelse gaven smaken en de Heilige Geest deelachtig worden, Hebr. 6:4. En wie zal niet moeten toestaan, dat ook Judas die onder de Apostelen was, en die mede het Evangelie gepredikt heeft, zoals de anderen, niet slechts een bijzondere roeping, maar ook de algemene gaven des Geestes tot de verrichting van zijn ambt ontvangen heeft? Ja, daar is niet aan te

twijfelen, of daar zullen geveinsden genoeg zijn in de eerste christenkerk, die voortreffelijke gaven van de Heilige Geest hadden ontvangen zonder door dezelve nochtans waarlijk geheiligd te zijn geweest. Op de zodanigen heeft de Apostel immers het oog, waar hij spreekt van de Zone Gods te vertreden, en het bloed des Testaments onrein te achten, waardoor men geheiligd was, en de Geest der genade smaadheid aan te doen, Hebr. 10:29. En mogelijk zullen zodanige huichelaars ook onder de Galaten geweest zijn, welke eens door de algemene gaven des Geestes verlicht geweest zijnde, het Evangelie aangenomen hadden, maar die van dezelfde Apostel beschuldigd worden, dat zij zo uitzinnig waren, daar zij met de Geest begonnen hadden, dat zij nu met het vlees voleindigden, Gal. 3:3.

En wat is die onberouwelijke en onvergeeflijke zonde of lastering tegen de Heilige Geest, waar de Zaligmaker ons zo nadrukkelijk voor gewaarschuwd heeft, Matth. 12:31, 32; Markus 3:28, 29; Lukas 12:10, anders dan wanneer de mensen moedwillig, en met opzettelijke boosheid te zondigen tegen zodanig licht, gaven, krachten en werkingen van de Heilige Geest, als hun genadiglijk verleend worden, en welke hen konden overtuigen van de waarheid van het Evangelie? De Apostel stelt ook voor als een mogelijk geval, hoe men wel de talen der mensen en der engelen zou kunnen spreken, en de gaven der profetie hebben, en al de verborgenheden, en al de wetenschap weten, ja ook al het geloof hebben, zodat men bergen verzette, en dat men nochtans zonder liefde, en dus maar een snood geveinsde voor God zou zijn, 1 Kor. 13:1, 2. Zo is dan uit dit alles ten volle zeker, dat ook de geveinsden en tijdgelovigen veel heerlijke en voortreffelijke maar enkel algemene gaven van de Heilige Geest ontvangen, waardoor zij dan ook wel voor enige tijd nuttige dienaars en werktuigen van de Geest in de kerk en onder de mensen kunnen zijn en ook lichtelijk voor heilige en vrome mensen zullen gehouden worden, tot zo lang, dat zij zichzelf eindelijk anders openbaar komen maken. Maar met hoedanige gaven van de Geest de geveinsden ook al voorzien mogen wezen, en hoe zeer zij ook als heilige en uitstekende mensen in de wereld mochten geacht worden, ja wat aanmerkelijk voordeel Christus koninkrijk van hen mocht trekken, zo is het toch niet minder zeker, dat zij met dat alles maar ongelukkige geveinsden voor God zijn en blijven zullen, en dat hun eeuwige verdoemenis even daarom ook veel zwaarder zal zijn, dan die van andere mensen. Al was het dan ook, dat zij hier op de wereld nimmer openbaar zouden worden, maar veeleer met een reuk van heiligheid en van bijzondere achting onder de mensen zo ten grave gingen. Het is genoeg, dat de alwetende God hen kent, die de harten en nieren beproeft, en dat zij Dien niet zullen bedriegen. Zij zijn, met al hun geestelijke gaven en glinsterende vertoning, toch ver genoeg van de ware en oprechte gelovigen onderscheiden, in deze vier dingen:

1. De Heilige Geest zelf wordt hun nooit gegeven, zoals Die gegeven wordt aan de uitverkorenen, naar de voorkennis Gods des Vaders, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus, 1 Petrus 1:2. Zowel als de soevereine, barmhartige Vader hun van Zijn algemene aardse zegeningen een mild deel wil schenken, wil Hij hun ook Zijn algemene geestelijke zegeningen soms rijkelijk meedelen, waardoor hun staat dan ook wel eens zeer aanzienlijk en voortreffelijk in de wereld gemaakt kan worden, en zij ook uiterlijk een gedaante bekomen, zeer gelijkvormig aan Gods heilig volk, het uitverkoren geslacht, het koninklijk priesterdom, 1 Petrus 2:9, maar van binnen, in de grond van hun harten, blijven zij waarlijk geesteloos en onheilig, naardien zij niet komen in de ware gemeenschap des Geestes. Hun uitwendige hoedanigheden, vermogens en werkzaamheden worden door de gaven van de Geest wel werkelijk vernieuwd en als geheiligd, maar Zijn zaligmakende genade wederbaart en verandert nooit de inwendige grond van hun gemoed, tenware dan dat zij te eniger tijd mochten komen tot een oprechte bekering. Wat anders is het, geestelijke gaven te bezitten, en wat anders, geestelijke mensen te zijn, 1 Kor. 2:15, en zodanigen, die eeuwig verenigd en als getrouwd zijn, in een weg van genade, met de Heilige Geest, zoals als met de Vader en de Zoon.

2. De Heilige Geest maakt de geveinsden Christus en al Zijn weldaden, door middel van een oprecht geloof, ook niet waarlijk deelachtig. Zij mogen al schoon zichzelf, door de bedrieglijke werking van het waangeloof, de Heere Jezus Christus, met Zijn zalige weldaden, zoals toe-eigenen, en het daarvoor houden, dat zij een deugdelijk recht en eigendom aan Hem bekomen. Maar het is en blijft altijd slechts een ijdele waan, en Christus zal ook eens tot hen zeggen, zoals Hij sprak tot de dwaze maagden: *Voorwaar zeg Ik u, Ik ken u niet*, Matth. 25:12. Het is te vergeefs, dat de geveinsden hun gemeenschap aan Christus willen besluiten uit enige geestelijke gaven, welke zij van Hem genieten, want men kan veel van zulke gaven van Christus hebben, en nochtans Christus Zelf missen. Heel wat anders is de ware inlijving des geloofs in Christus, door de Heilige Geest, als wij in 't geheel nog geen geestelijke gaven of enige genade van Hem bezitten, behalve de oprechte armoede des geestes, waardoor wij bereid worden om Christus Zelf, met al Zijn weldaden gelovig te ontvangen, in de diepe grond van een ledig hart. De waangelovigen tellen gewoonlijk eerst hun geestelijke rijkdom op, en maken dan daaruit een besluit van eigendom aan de Heere Jezus. Maar de ware gelovigen doen dit laatste altijd veiligst, als zij eerst hun geestelijke armoede wel opgerekend hebben. Zij beginnen, waar ook het Evangelie begint, dat zegt: *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen*, Matth. 5:3. Kortom, stelt al de geestelijke gaven en verlichtingen welke de beste geveinsde ooit kunnen hebben eens bijeen ter neer, en maakt er een net en breed register van, zo zal het allemaal toch geen Christus, geen rechtvaardigmaking, heiligmaking, noch vaste grond van zaligheid kunnen uitbrengen, maar alleen een bedriegelijke schijn en een vals besluit van dat alles.

3. Ook zal Gods Geest de harten van de geveinsden nooit zalig of heilig vertroosten. Indien zij zelfs al opspringen in de vlagen van een schielijke blijdschap, en vrolijk zingen, ja, ook al het bekoorlijke vermaak genieten van een fijn en kunstig geweven waangeloof, zo is het toch die ware zielentrost nog niet, die heilige vreugdeolie welke Gods Geest, door de belofte van het Evangelie, zo liefelijk en zo mildelijk uitstort in de gewonde en verslagen harten van de arme christengelovigen, die toch met niets minder ooit tevreden zullen zijn, dan met Christus Zelf, Hem omhelzende en drukkende in de geestelijke armen van het geloof. Voorwaar, de ijdele troost van de huichelaar, welke hij weet te scheppen uit de bronnen van algemene gaven van de Geest, mag schijnen wat die schijnen mag, dezelve is toch maar een lichte, valse en onvolkomen troost, een gepleisterde troost, welke niet kan doordringen tot de inwendige delen van het gemoed om die zalig te verlichten, te besproeien, te heiligen en te ontvonken in de zuivere liefde Gods. De geestelijke vreugde van de tijdgelovigen is wel een zoete en vermakelijke vreugde, maar zij verzoent en reinigt en geneest het hart niet in de grond van duizend inklevende verdorvenheden en van de heimelijke boezemzonden, die daar altijd nog met vermaak gekoesterd en levendig gehouden worden. Daar staat aangetekend van de discipelen, dat zij vervuld werden met blijdschap en met de Heilige Geest, Hand. 13:52. Zij genoten des Geestes Goddelijke troost en blijdschap, en de Geest Zelf. Met beide werden zij geheel vervuld, met de Heilige Geest en met Zijn vertroostende hemelse gaven. Maar de tijdgelovigen genieten een zekere blijdschap van geest, maar nooit de Geest Zelf, *Welken de wereld niet kan ontvangen: want zij ziet Hem niet, noch kent Hem niet*, Joh. 14:17. O, hoe menigeen zal er nu wel liggen in de eeuwige helse verdoemenis, die toch ook de algemene troost van des Geestes mindere gaven en verlichtingen, hier op de wereld dikwijls genoten heeft! Al wie dan in waarheid kan zeggen: ik arm ellendig zondaar, moet de gehele Drie-enige God in eigendom bezitten, Vader, Zoon en Heilige Geest, of anders kan ik mijn troosteloze ziele immers nergens mee geholpen en vertroost krijgen. En als ik Hem alleen bezit dan heb ik troost genoeg, al moest ik alles missen. Ziet, wie dit zo kan zeggen, uit de grond van zijn hart, die is dan eerst recht geschikt voor de ware geestelijke troost, waarvan zelfs de minste druppel veel meer zalige

zielheilgende vrede en blijdschap zal aanbrengen, dan alle ander vertroosting van de Geest, met welke ook de slimste huichelaren lichtelijk zullen vertroost worden.

4. Eindelijk is het ook zeker, dat hoewel de Heilige Geest ook mocht werken in de geveinsden, Hij toch niet eeuwig bij hen blijft. Zijn algemene gaven, welke zij alleen genieten, zijn dat bestendig wezen niet, dat voor de oprechten is weggelegd, Spr. 2:7. Het zijn maar zomervruchten, in een aangename tijd geplukt, maar die snel verrotten. Zoals de verloren Zoon al zijn goed in zondige wellust doorbracht, en toen zelfs zwijnendraf moest eten en daarna honger lijden, eveneens handelen de geveinsden ook. Zij verteren hun schone geestelijke gaven in hun vleselijke wellust: de een in grover, de ander in fijner wellust. Het huichelaarsleven heeft geen lange duur, hun bladeren vallen reeds af in de herfst, en als de winter des doods aankomt, dan sterft ook hun wortel. Dit komt, omdat Gods Geest Zelf niet woont binnen in hun hart, en hen met Christus niet heeft opgewekt tot de opstanding des eeuwigen levens. Ach, wat is zulks niet te zeggen! De duivel heeft immers in de beginne de Heilige Geest ook gehad, wanneer hij eerst geschapen werd, maar hij heeft die voor eeuwig ongelukkig verloren. Zo zullen de verworpen geveinsden het ook alles allemaal eens eeuwig verliezen, wat zij van de Heilige Geest ooit ontvangen of genoten hebben. Hoe past dan ook niet op hen: *Wee u, die verzadigd zijt! want gij zult hongeren. Wee u, die nu lacht! want gij zult treuren en wenen*, Luc. 6:25. Zodra de Geest Gods van hen geweken zal zijn, zal er ook een boze geest des Heeren komen, die hen zal verschrikken. Menig fijn doorslepen huichelaar heeft zulks eerst helaas, nog droevig ondervonden, eer hij zijn woonstede op de wereld heeft verlaten. Ja menigeen heeft er zich, zoals Saul, dan ook wel gedood met zijn eigen zwaard. Daar zijn voorwaar geen ongelukkiger mensen op de gehele aardbodem dan de geveinsden, zodra de Heilige Geest van hen geweken is, en wanneer zij hun huichelaarsrol nu hebben uitgespeeld. O, hoe smartelijk liggen zij dan wel neer, als de almachtige hand van de vertoornde God hen nu doet wandelen in de spranken van het vuur, dat zij aangestoken hebben! Jes. 50:11. Niemand kan weten, dan de rampzaligen zelf, wat het te zeggen is, wanneer een dichtgeschroeiende consciëntie nu eindelijk is beginnen te ontwaken, tegen het aannaderen van de grote en vreselijke eeuwigheid, en als zij nu die nare sententie moeten horen: *Maar u zal Ik tot een grote schrik stellen, en gij zult er niet meer zijn*, Ezech. 26:21. Ach, of de ontfermende God wilde geven dat velen nog eens bijtijds mochten zien, in wat een dodelijk gevaar zij zichzelf steken, zodra zij maar het begin gemaakt hebben, om geestelijk te zijn zonder de Geest!

Hiermee zal dan, zo wij achten, de voornaamste materie van het geloof nu genoeg van ons geopend zijn, en een ieder die anders maar verlichte ogen zijns verstands ontvangen heeft, zal daaruit nu duidelijk genoeg kunnen afnemen, hoe het oprechte Christengeloof zich onderscheidenlijk werkzaam gewoon is te oefenen, beide met kennis en vertrouwen jegens de heilige Drie-enige God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, en hoe men hetzelfde ook op vaste Schriftuurlijke gronden van allerlei bedrieglijk waan- of tijdgeloof zal kunnen afzonderen.

Daarom gaan wij nu over tot de ander geloofszaken, welke de twaalf Artikelen bij het geloof in God nog verder worden voorgesteld, als behorende tot de korte hoofdsom van het Evangelie, dat van ons geloofd moet worden.

Hier vinden wij dan nu beide de Christelijke kerk en de voornaamste Goddelijke weldaden, welke aan dezelve tot zaligheid geschonken worden, eensdeels *in*, en anderdeels *na* dit leven. Maar met welker verhandeling wij ons minder breed zullen ophouden, daar de reeds geopende Evangeliewaarheid vlak genoeg op zal schijnen, om ons de zuivere mening aanstonds grondig te ontdekken.